

truffet forſkjellige Lovbeſtemmelſer, ſom have forringet Huſbondens Stilling overfor Lyendet. Men ſer man hen til en anden Side af Sagen, der maaffe har lige ſaa ſtor Betydning, kan det ikke negtes, at i det perſonlige Forhold mellem Huſbonden og Lyendet er der i den ſidſte Snes Aar indtraadt en Forandring, ſom viſtnoer var begyndt allerede før den Tid, men ſom ſiden er ſtrødent betydelig frem. Efterhaanden ſom den ſociale Ulyghed er bleven større og større, har dette yttret den Virkning paa Forholdet mellem Huſbonden og Lyendet, at Huſbonden ialtfald i mange Tilfælde ikke længere behandler Lyendet ſom Lem af Familien, ſom Medlem af Huſet i ſamme Grad, ſom det tidligere var Tilfældet, og dermed er der indtraadt en Forandring i dette Forhold, hvis Betydning ikke kan underſjendes. Det vil ſes, at alle de Andragender, hvorom der her er Tale, kun gaa ud paa udelukkende at freimſtille Forholdet fra Huſbondens Side; i Randers Amts Selfſkabs Udtalelſe og de Erklæringer, der ſlutte ſig dertil, fremhæves det ſaaledes, hvor vanſeligt det er for Huſbonden at holde paa ſit Lyende. Seg vil tillade mig overfor denne enſidige Fremhæven af denne Side af Sagen at fremdrage Udtalelſer, der have fundet Sted i en landøkonomiſt Forening, nemlig i Midtjyllands Forening til Agerbrugets Fremme, Udtalelſer, ſom gaa i en aldeles modsat Retning. Man var iſøge Beretninger i Bladene paa dette Møde almindelig enig om, at det mere var det perſonlige Forhold mellem Huſbond og Lyende end Lovgivning, der var Skyld i den uheldige Tilſtand, der paa enkelte Steder ſporedes paa dette Omraade, og en Proprietar udtalte, at der paa flere Gaarde fra Herſtads Side ikke blev gjort Noget for at udjevne Kløften, men mere ſøgte efter at udvide den, og at det var den almindelige Omgangſmaade og Lønen overfor Lyendet, ſom bevirkede, at Fordringerne fra Lyendets Side udartede. Derimod antages det, at man ved at behandle Lyendet ſom Lem af Familien vilde udrette langt Mere end ved at ſøge Løven ſtærpet. Det er fra en ſaadan Betragtning af Forholdene, at Flertallet er gaaet ud. Vi kunne ikke indrømme, at det er Mangler i Lovgivningen, der have bevirket den Forandring, der er indtraadt, og hvorover der Klages, den Utiliøelighed hos Lyendet til at opfylde ſin Kontrakt, ſom ſpores paa mange Steder. Det er Flertallets Overbeviſning, at den gode Huſbond i Almindelighed kan beholde et Lyende, og af Herſyn til rene Undtagelſeftilfælde vil der ikke være Aarsag til at forandre Løven. Det er ogſaa Flertallets Mening, at den nuværende Lyendelov i det Hele i de fleſte Tilfælde afgiver et tilſtrækkeligt Bærn mod Kontraktbrud baade fra den ene og den anden Side. Der findes ganſke viſt forſkjellige Beſtemmelſer i Lyendeloven, ſom man kunde ønske ændrede, men deriblandt er der ligeſaaſind Beſtemmelſer, ſom man kunde ønske ændrede til Bedſte for Lyendet, ſom

der er Beſtemmelſer, man kunde ønske ændrede til Bedſte for Huſbonden. Men ved Forandring af diſe Beſtemmelſer forandres ikke Lyendelovens almindelig Karakter, og jeg tror ogſaa at turde ſige, at af en Lov at være, ſom er 20 Aar gammel, er det en efter de nuværende Forhold i det Hele god Lov. — Hvad de enkelte Forſlag angaar, der ere fremſatte navnlig af Randers Amts Selfſkab, da gaar det første og vigtigſte ud paa, at Huſbondens Bærnering ogſaa ſkal være Bærnering for den nye Huſbond og for Fæſtemanden, naar der er indført en Beſtemmelſe derom i Lyendets Studſmaalsbog. En ſaadan Beſtemmelſe kan Flertallet ikke tilraade. I det Hele gaa denne og flere andre Beſtemmelſer i Forſlaget ud fra den Forudsætning, at naar en Huſbond søger et Lyende i Anledning af, at dette har forladt hans Tjeneste, vil Skylden ubetinget ligge hos Lyendet, medens der ſes bort fra de Tilfælde, hvor et Lyende med Nette kan forlade ſin Tjeneste. Det kan gjerne være, at de ſidſte Tilfælde ere ſjældnere end de første; men det bør ikke forudsættes, at Skylden er hos den, der ſøges og ſtrønes. Fra denne Forudsætning er man imidlertid i Virkeligheden gaaet ud; ellers kunde Ingen falde paa at indføre ſaa ſtrænge Beſtemmelſer, der berøve en hel Klaffe af Medborgere den Sikkerhed og Fordel, ſom ydes alle Andre, nemlig at de kun kunne ſøges ved deres eget Bærnering. Hvad den nye Huſbonds Stilling angaar, da kan Flertallet henviſe til et Aar Udtalelſer fra to fyndſte Landøkonomiſke Selfſkabs udtaler, at det vilde være urigtigt at gjøre den ny Huſbond ſolidariſk med det bortrømte Lyende, baade fordi man derved vilde paalægge Arbejdsgiveren en byrdefuld Indſkrænkning i hans Afgang til at modtage Arbejde af dem, der tilbyde ſig, og fordi det ikke er reſkærdigt at hindre Lyendet i at benytte ſin Arbejdskraft, ſom er hans eneſte Erhvervskilde, ſaa meget mere ſom Huſbonden ikke vinder nogen Fordel derved, at Lyendet bliver arbejdsløſt, idet Lyendet formentlig i de fleſte Tilfælde ikke vender tilbage til ſin Tjeneste. Fremdeles gjøres der opmærksom paa, at det Lyende, ſom efter Lyendeloven har været berettiget til at forlade ſin Tjeneste, kan komme i en miſlig Stilling, naar Huſbonden vægter ſig ved at gjøre Paategning i Studſmaalsbogen om, at det er løſt fra ſin Tjeneste, idet det da uforſkyldt vil være forhindret i at faae Tjeneste andetſteds, indtil det er lykkes det at faae Dom over Huſbonden. Paa ſamme Maade udtales det i en Erklæring fra Tyens Stifts patriotiſke Selfſkab, at det fraraades at paabyde Paategning om Bortſættelſe i Studſmaalsbogen, fordi der „vilde ligge noget Krænkende for Lyendet i at ſtulle ligeſom mærkes til en viſ Tjeneste og geraade i en Uraadighedſtiltand ligeoverfor Trediemand“, ligeſom der ogſaa „vilde op-